

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De ordinatione respectu sui. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

De ordinatione respectu sui.

CAP. II.

CAETERVM feruorem sanctum, & quandam debent magnanimitatem assumere: vt ad virtutum exercitia strenui ac deuoti, opera bona frequenter supererogare contendat. Tunc enim vitia fideliter extirpata cedunt, si virtutibus cedant. Alioquin vel subsidunt ad tempus eiecta, vel redeunt; nisi virtutes in locis vitiorum quæ fuerint depulsa, successerint.] Non proderit omnia reliquisse, nisi virtutum passibus tota Christum intentione sequamur. Quid iuvat expeditum esse ad cursum, nec currere? exisse ad opus, & operis obliuisci? Non intratibus vineam, sed operantibus merces datur. Et cum in vsu virtutum omnium perfecti esse non valent, in aliqua saltem se studeant specialiter exercere, & illam quanta possunt perfectione obseruare. Feruorem nouitiorum non decent illæ misericordes in seipsis discretionēs, & discretionum dispensationes faciles: quia indulgentiæ suo iudicio non sunt admittendæ, nec tamen recusatæ sunt alieno. A seipso in seipsum, rigida debet esse censura & districta seueritas. Ad regentem vel consulentem, lenis & obediens in omnibus humilitas. Si alterum desit, vel in deside & tepido, non spero cursus perseverantiam, vel in præcipitio timeo ruinam. Sint occultatores virtutū, sicut alij vitiorū.] Non tamē in principio ardua siue multa præsumat, nec sine licentia aliquid notabile attentet: sed à minoribus virtutibus paulatim ad maiores ascendat. Hereditas ad quam festinatur in principio, in nouissimo benedictione carebit.] Cōmunem ordinis obseruantiam sequantur: perfectioni in

Grasp. li. 3.
de vita cō-
temp. c. 3.

Mat. 20, 8

In seipsum
rigidum,
in alios
lenem esse
oportet.

Seneca lib.
de virtutib.
8. continētia

Prm. 20, 21

in silentio, & in aliis institutis plenius obtinendis insistant; à qua nec exemplari leuius, vel negligentium aliquorum dissolutione diuertant.

Optima religiosi perfectio, perfectè communia quæque conuenientia seruare. Porro hic religionem offendit, qui religionis violat instituta. Turpis omnis pars, vniuerso suo nõ congruens. Cauet vir constans & honestus, ne consuetudinũ ordinis temerarius violator existat.

In viũto & moribus, nouitatis nota, & singularitatis erit diuersitas fugienda. Ante omnia caueant, ne pro inchoato iam bono subrepat superbia, vt se aliis præferant & se aliquid esse putent. Perit omne quod agitur, si non sollicitè in humilitate custoditur. Exteriorũ gestũ,

disciplinam non negligant. Disciplina ceruicem submittit, ponit supercilia, componit vulgum, ligat oculos, cachinnos cohibet, moderatur linguam, frænatur gulam, iram sedat, format incessum.] Sit ergo aspectus verecundus & simplex, risus sine cachinno, vox sine clamore, incessus sine tumultu. Erecto vel discooperato passim capite, manibus dissolutis vel habitu non incedant. Sit eis grata non scurrilitas seu curiosa vrbánitas, sed sancta quædam rusticitas. salua semper modestia honestatis. Sint ad loquendum tardi, & in voce demissi, & in congregationibus aut seniorum præsentia, vix nisi pro præsentis necessitate vel interrogati loquantur. Non sint disputatores, nec facillè de auditis præsertim seniore præsentente sententient. Stulti sicut sunt in sensu leues, & in verbo præcipientes. Infra tempus probationis cum extraneis, siue religiosi siue alij fuerint, absque licentia & dato sibi focio non loquantur. Religionis initium est linguæ frænum. Si quis putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam, huius vana est religio. Rem aliquam, licet par-

Perfectio
summa re-
ligiosi, cõ-
munia per-
fectè ob-
seruare.

Aug. lib. 3.
confess. c. 87.

Superbia
summo pe-
rè fugiendã
nouitijs.

Ber. ep. 119.
ad sophiam
virginem.

Religio-
nis initium,
linguæ
frænum.

Iacob. 1, 26.

Extra cō-
mune
refectionē
nihil su-
mendum.

Otiādum
nunquam.

Bev. de vita
solitaria ad
fratres de
monte Dei,
capit. 10. c.

nam, sicut acum, siue aliud, occultè, hoc est, si-
ne licentia recipere vel habere, quasi furtum
abhorreant. Superfluitatem in cibis & vesti-
bus, & in aliis quibuscunque constanter despi-
ciant: paupertatem & paritatem quandam in
omnibus quæ ad corpus pertinent amplexan-
tes. Vitiosæ consuetudini viriliter & feruenter
resistant: nec eam in his quæ gulæ vitium sa-
piunt, siue crescere patiantur. Extra commu-
nem refectionem, ad comedendum & biben-
dum vix eos inflectat ipsa necessitas. Sæpe
quod necessitatis esse videtur, est vitij. Ultra
duas vices in die, puerorum seu pecudum mo-
re comedere, potum extraordinariè frequen-
tare, religionis temperantiâ & decorè euidenter
offendit. Quæ rogo religio, quæ paupertas, si
mox ut esuris, mox ut sitis volito pares, satias
appetitū, nec cum vsq; ad statutam horâ scias
cōpescere? Si quando tamē extra horâ exactus
necessitate quis bibit, sedendo & socio præsen-
te id faciat. Non decet ut stando, aut sine teste
bibas. Si plures fuerint, omnes dum bibitur si-
leant: statimque ut biberint surgant cum ali-
qua laude Dei. Reprehē sibilis admodum con-
fabulatio vel mora superflua iuxta potū. Nun-
quam otio torpeant: sed semper aut lectioni,
aut orationi vel officio addiscēdo; aut aliis non
quæ ipsi elegerint, sed quæ iniuncta fuerint
facienda intendant. Spiritum tamen deuotio-
nis, exteriores non exhauriant actiones. Deuo-
tus frater nunquam totus comedat, totus dor-
miat, aut totus in exterioribus occupetur. Sed
siue comedat, siue aliud faciat, sanctū in ani-
mo aliquid semper voluat, vnde spiritus re-
creetur. In somnum quoque iturus, semper
aliquid in memoria secum deferat, in quo pla-
cidè quidem obdormiat: quod nonnunquam
iuuat somniare, & vigilantem excipiens, in
statum

statum hesternæ intentionis restituat.] Lectum intraturus pro diurnis offensis orationem semper aliquam faciat, veniã perat, pectus percutiat; crucisque munitus signaculo, suum Deo spiritum humiliter recommendet, qui à somno surgēs, cū aliquanta se denuo laude cōsignet. Quòd si fortè eum luxuriæ pōpa concusserit, recordetur dilectum suum positum super lectum doloris, & vniuersum stratum eius in carnis infirmitate versatum, hæc dicens in corde suo: Dominus meus pender in patibulo, & ego voluptati operam dabo? Sicque inuocato nomine Saluatoris, & sæpius geminando nomen salutis, cessabit quassatio.]

Ber. in formula honesta vita, in fine.

Psal. 40, 9

De ordinatione circa proximum.

CAP. III.

AD hæc qualiter se habere ad proximum debeât, Hugo docet: Superioribus, inquit, obedientiam, timorem, obsequium & venerationem exhibere debemus: cum æqualibus pacem & concordiam custodire, inuicem obsequio, beneficio & honore præuenire. In omni actione & verbo, superiorem eis locum tribuere: & si quãdo fortassis in aliquo negotio præire eos cogatur, cum omni humilitate & reuerentia, quæ faciendæ sunt non præcipere sed demonstrare: & si eos præcedere cōtingat eum alacritate & deuotione, quasi ex necessitate subiecti, obedire. Inferioribus semper beneficium & auxilium impendere, venerationem nõ exigere, societatem atque æqualitatẽ amare. Maioribus, ait, debemus per timorem subdi, æqualibus per charitatem obsequi, minoribus per æqualitatem cœquari.] Igitur deuoti fratres seniores suos reuerentur vt dominos, diligant vt parentes. Qui præsunt in domino,

Ro. 2 in flis monast. ad nouit. c. 50 in initio

Seniores honorandi.